

VILÁGOS SÁG

II. EVFOLYAM

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGAR

210 SZÁM

Erélyes ellenőrzésre van szükség, hogy a kormány jószándéku kezdeményezései el ne sikkadjanak!

mondotta a Kommunista Párt szónoka a belügyminiszter jelentésében folyó erdélyi közigazgatási konferencián

KOLOZSVAR, szeptember 26. Szerdán reggel folytatódott az erdélyi vármegyék közigazgatási vezetőinek értekezlete a polgármesterek jelentéseivel. Több városvezető írásban nyújtotta be jelentéseit a Vantu államtitkár elnöklésével kezdődött értekezleten, úgy hogy csakis azokról a városokról kaphattunk áttekinthető helyzetképet, amelyeknek polgármesterei szabad előadásban számoltak be.

Példamutatásra alkalmat adó, örömteljes elismerés fogadta az államtitkár és minisztériumi munkatársai részéről Soós József, Marosvásárhely polgármesterének jelentését.

Soós József bevezetőben utalt arra, hogy 123 régi, a demokratikus közigazgatás megindításában már résztvevő tisztviselőt soroltak be, ötvenhét tisztviselő pedig azoknak sorából, akik a bécsi döntés előtt is a város szolgálatában voltak.

— A város gazdasági helyzetét — mondotta Soós József — az eddig végzett munka eredményein át kell vizsgálnunk. Amikor a várost átvettük, a romokon kívül semmi nem volt. A villanytelep, a vízművek, a petróleumtelep, a cukorgyár és más munkahelyek a felszereléssel együtt a pusztulás képét mutatták. Ötvenhárom kilométer hosszúságban a vasútvonal, a hidak romokban heverték.

Saját erőnkől állítottunk helyre mindent — mondotta Soós József, Marosvásárhely polgármestere

— A munkások, a város jóérzésű polgárai — főtt és sültkrumpli-menü ellenében — saját erejükből, saját kezdeményezésből mindent helyreállítottak.

— Hogyan tudtuk elérni mindezt? Ugy, hogy a Kommunista Párttal az élen az egész munkásság, kispaparosság, polgárság nemcsak önzetlenül dolgozott, hanem jóvedelmének 10 százalékát a közjó javára fordította.

A továbbiakban a polgármester utalt arra, hogy a lakáskérdés Marosvásárhelyen is súlyos. A városnak 1944-ben 50 ezer lakosa volt, ma a 62 ezret is meghaladja. Részben úgy segítenek a bajon, hogy a most kiutalt 70 millió lej segélyből — amelyet a befejezett villanytelep helyreállítására kapnak — a sérült házakat kijavítják, részben, ha ezt a jogos kérést az illetékesek jóváhagyják, egyes nélkülözhető kaszárnyákban rendeznek be lakásokat.

Marosvásárhely kenyérellátása is gondot okoz — mondotta Soós József —, de nem elégszünk meg a gondolattal. Műtán az „Izbanda” szövetkezet nem tudta részben zsákhány, részben szervezési gyengeség miatt megoldani az utánpótlást, másról kerestünk lehetőségeket a beszerzésre. Van bőven sónk, épületfánk, deszkánk. Összeköttetésbe léptünk egy szegedi vállalattal, amely cserében ezekért 2000 vagon gabonát biztosít számunkra. Az elvi megállapodás, amely a kormány szíves jóváhagyására vár, oly kedvező, hogy a szállítást is a szegedi vállalat végzi. (Nagy taps. Vantu államtitkár helyesléssel feljegyzti az adatokat.) Dolgoztunk és dolgozni fogunk kormányunkért, az ország javáért — fejezte be hosszantartó tapasztalozott beszédét Soós József. Vantu államtitkár melegen kezetszorított Marosvásárhely polgármesterével.

Sepsiszentgyörgy helyzetét Miklós Imre munkás-polgármester ismertette. Hangoztatta, hogy a helyreállítási munkálatokat a megyében is a munkásság és a polgárság önön erejéből kezdeményezte.

Miklós Imre ezután kifogásolta, hogy a városnak a háború során rengeteg veszteséget szenvedett lakosait tudósztatják. Itt szükség van jelentős anyagi eszközre, mert különben a dolgozó rétegek tönkremennek. Szólt a sepsiszentgyörgyi polgármester

a fasiszta hadseregektől elcipelte és elesett, elhalálozott katonák hátramaradt özvegyeinek és árváinak az érdekében. Vantu államtitkár kijelentette, hogy a segélynyújtás módozatát a hadügyminisztériummal együtt meg fogják tárgyalni.

Szobakerült ezután a visszatérő menekültek kérdése, akiknek nagyrésze tüzött igényekkel lép fel a lakásjuttatásban. Vantu megjegyezte, hogy ezeknek csökkenteniök kell az igényeiket.

A polgármesteri beszámolókat után teljes ülés következett, amelyen Teohari Georgescu belügyminiszterrel az élen résztvettek a katonai és polgári közigazgatás összes vezetői. Elsőnek Susman tankerületi főfelügyelő szólalt fel. Hangoztatta, hogy anyagi segítség és az iskolai épületek kijavítása nélkül a tanítás még október 15-én sem kezdődhetik meg. Kifogásolta, hogy a főispánok iskolai célokra semmit sem lktattak be a költségvetésbe. Erre cáfolatot kapott és beolvasták a vonatkozó költségvetési összegeket, amelyek között Kolozs megye 20 millió lejjel, Szamos megye 17 millió lejjel, Szeged megye 17 millió lejjel, Udvarhely, Fehér és Hunyad megye 5–5 mil-

lió lejjel szerepel és így tovább.

Armeanu rendőrségi felügyelő, a szebeni körzet vezetője a szász kérdést emelte ki, mely egyrészt a földreform végrehajtásából adódik. A szászok passzív, de itt-ott aktív ellenállásba mentek át és mit sem változtak a hitlerizmus bukása óta. A szász kérdés gyökeres rendezését kéri.

Hangoztatta a felügyelő, hogy a mindkét oldali reakció felszámolása nagy munkát ad. Hangsúlyozta, hogy sok volt SS-legény és legionárius rejtőzik hamisított okmányok alatt. Kérte, hogy készítsenek az egész országra kiterjedően egységes, nehezen hamisítható, sorszámokkal ellátott személyazonossági igazolványokat, hogy komolyabb rostálást tudjanak végezni. **Lőrinc!**

Czikó Nándor nagyváradi rendőrfelügyelő a visszatérő németek éber selejtezéséről számolt be. Hangsúlyozta azonban, hogy ez még nem elégséges. A munkaképes egyének munkatáborokba utalását javasolja.

Cölfeszközüzetek igazgatója szintén a szász kérdést emelte ki, rámutatván arra, hogy a szászok évszázadok óta semmit sem változtak.

A csendőrség tartományi felügyelője ki-

fejtette, hogy a magyar lakosság egy része bizalmatlansággal fogadta a demokratikus csendőrség berendezkedését, sőt többhelyt sajnálatos támadó cselekmények is történtek. Reméli, hogy a polgári hatóságok és a Magyar Népi Szövetség is támogatni fogja a csendőrséget a leleplezés munkájában. Folyik az „Avram Iancu” elnevezésű legionista klkkk felszámolása is.

Bretoteanu tábornok, a 6. hadtest parancsnoka meleg szavakkal szólott a hadsereg együttműködési készségéről a hatóságokkal és a lakossággal. Hangsúlyozta, hogy a hadsereg a népe s nem a nép ellen van, hanem a nép érdekeit szolgálja.

A pártok küldöttei következtek. Petruca Ioan a liberális párt nevében Tatarescu miniszterelnökhelyettes és külügyminiszter érdemeit méltatta és kiemelte azt a támogatást, amelyet a párt minden egyes tagja akár és tud nyújtani a Groza-kormány ujjáépítő munkája érdekében.

Pop Sabin a Szociáldemokrata Párt részéről a nemzetiségi jogok továbbfejlesztésének és a békés együttélésnek szükségességét hangoztatta.

Kurkó Gyárfás megbélyegzi a reakciós uszításokat

Kurkó Gyárfás, a Magyar Népi Szövetség országos elnöke románnyelvű beszédében kiemelte azt az uszító tevékenységet, amely mindkét nép reakciósai részéről folyik.

— A román reakció — mondotta — azt suttogja, hogy Groza Erdélyt eladta a magyaroknak, a magyar reakció viszont azzal rágalmoz engem, hogy Erdélyt eladtam Grozának. Mintha Erdély Groza Péter vagy az én tulajdonom volna. (Nagy derültség.) A Magyar Népi Szövetség nevében ismételtelen kijelentem, hogy mi a reakciósainkkal leszámoink és ugyanazt várjuk el román munkatársainktól is a román reakció megdöntésében. Együtt dolgoztunk 14 éve a román demokráciáért, együtt dolgozunk továbbra is közös népi ormányunk, közös országunk javára.

Kurkó Gyárfás nagy tapsal fogadott beszéde után Bojan Pavel szólott az Ekések Arcvonalá nevében. Megerősítette Kurkó Gyárfásnak az évtizedes együttműködéséről mondott szavait és hangsúlyozta, hogy a felszabadulás után a MNSz és az Ekések Arcvonala vállvetve fogott hozzá a szervezés munkájához és a legjobb eredményeket érték el együtt a demokráta kormány uralomra juttatásában és a kormány munkaprogramjának a megvalósításában.

Goldberger Miklós a Kommunista Párt nevében üdvözölte az értekezleten megnyilvánult együttműködést. A különféle

kérdéseket érintve hangsúlyozta, hogy a megyei terácsadó bizottságok hatoljanak el a falvakig is. Nem közömbös az, ha egy faluban a csendőrség és a lakosság, vagy a bíró és a lakosság között ellentétek merülnek fel, mert ez komolyabb méretű dolgokra vezethet. A helyszínen kell orvosolni a problémákat. A nép a végrehajtó szerveket át mérlegeli a kormány munkáját. Eppen ezért erélyes ellenőrzésre van szükség, hogy a kormány jószándéku kezdeményezései el ne sikkadjanak és a nép ott érezze a demokratikus kormányterfiak építő akarát, szellemét a hatóságok intézkedéseiben. A csendőrség egyes közegéi ellenzéki magatartással kezdik működésüket a magyarokta helyeken s előfordul, hogy a másik részről ez vált ki szintén ellenzéki magatartást. A hatóságok vezetőinek a feladata, hogy higgadt, bizakodó légkört alakítsanak ki a falvakban, a javíthatatlanokra viszont kimélet nélkül lecsapjanak, bármely nemzetiséghez tartozzanak is.

— Azokat a faluvezetőket, akik nem képesek rendet és nyugalmat teremteni — mondotta a Kommunista Párt szónoka —, váltsák le, bármely pártköz, tömegszervezethez tartozzék is és tegyenek helyébe olyant, aki valóban jó gazdája a falu népének.

Struhl zsidó népközösségi vezető a visszatért deportáltak nevében kérte, hogy az egyenlő jogok alapján juttassák fedél alá a hazavergődötteket.

Vantu államtitkár összefoglalta az elhangzott panaszokat, előterjesztéseket és elért eredményeket, külön kiemelve Szilágy és Udvarhely megye főispánjainak és Marosvásárhely polgármesterének nagyértékű munkásságát. Hangoztatta, hogy nem a pillanatnyi apró bajokat kell felmagnyítani és felettlük siránkozni, hanem azt a munkát, amelyet az ország ujjáépítése felé az egész országra kiterjedően elvégzett. Örömmel állapította meg, hogy Kolozsváron rendet talált s hogy minden előfeltétel megvan virágzó élet kifejtésére. A kétoldali reakció mesterkedéseire utalva felhívta a jelenlévőket, hirdessék mindenütt, hogy Erdély, amelyért hadseregünk a Vörös Hadsereg oldalán véradózatokat hozott, integráns része Romániának s ebben minülkét nép, mely ezer éve él egymás mellett, közös otthonra talál.

Burca államtitkár a Kommunista Párt szónokának fejtegetéseit helyeselte és utalt az összes hatóságok szoros együttműködésének fontosságára. Hangsúlyozta, hogy a támogatás kétoldalu kell legyen: a kormány felől és kormány felé. Kiemelte a belügyminiszter ama álláspontját, hogy: „Egyenlő kötelezettségek — egyenlő jogok”.

Az értekezletet Pogaceanu Vasile, Kolozs megye főispánja zárta be, köszönetét mondva a miniszterek támogatásáért és az elért eredményekért.

Anglia is felveszi a diplomáciai kapcsolatokat Magyarországgal

Molotov erőfeszítéseinek köszönhető a magyar kormány elismerése Kedvezően alakul a konferencia légköre — írja a Times

LONDON, szeptember 26. (Rador) A külügyminiszterek szerda délelőtti értekezletén csak Bevin, Molotov és Byrnes vettek részt ama szovjet kívánság alapján, mely a potsdami határozatokra hivatkozva kérte Franciaország és Kína képviselőinek kivételét a finn és balkáni béketervezetek tárgyalásából. Szerdán délután 4 órakor ismét összehívték a külügyminisztereket. Hivatalos jelentést egyelőre nem adtak ki. Párisi jelentés szerint a konferencia esztörtöltőlén véget ér és Molotov este fogadást ad a szovjet nagykövetségben.

Hivatalos jelentés közli, hogy az angol kormány tárgyalás alá vette a Magyarországgal való diplomáciai kapcsolatok felvételének kérdését.

Budapesti jelentés szerint Magyarország diplomáciai elismerése Molotov londoni erőfeszítéseinek köszönhető.

Anglia jugoszláviai követje Londonba utazott, miután előzőleg megbeszélést folytatott Szubasles külügyminiszterrel.

A külügyminiszterek értekezletén a légkör kedvezőbb alakul, mint a múlt hét végén tapasztalható volt. A változás okát nem ismeretesek. A ballati kérdésekben nem történtek újabb fejlemények és sem Ausztria élelmezése, sem a külföldön tartózkodó szovjet polgárok — a Szovjetunióhoz esalott keletlengyel területek és a balli államok elhurcolt lakóiról van szó — hazaszállítása ügyében még nem történt végleges döntés. Habár a kisebb fontosságú kérdésekben is igen lassu a haladás, mégis remélük, hogy a konferencia nem fog feloszlani, mielőtt le nem tárgyalja a franciák által felvetett Rajna-Ruhr problémát.

Lapértésülések szerint Molotov szovjet külügyi népbiztos azt javasolta, hogy az európai folyamatok ellenőrzését pillanatnyilag bizzák az egyes folyami szakaszokon illetékes megzálló hatóságokra s kell csatorna kivételével, amelyet utaljanak a ballati országok és ellenőrző bizottság hatáskörébe.

